

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Jaroslava Škopka a soudců Mgr. Jana Šmakala a JUDr. Ondřeje Szalonnáse ve věci

žalobce: **T. Q. A.**
zastoupený advokátem JUDr. Matoušem Jírou,
sídlem 28. října 1001/3, Praha,

proti
žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**
sídlem náměstí Hrdinů 1634/3, Praha,

o žalobě proti rozhodnutí žalované č. j. MV-176602-5/SO-2021 ze dne 25. 11. 2021,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Řízení před správními orgány

1. Žalovaná rozhodnutí č. j. MV-176602-5/SO-2021 ze dne 25. 11. 2021 zamítla odvolání žalobce a potvrdila rozhodnutí Ministerstva vnitra č. j. OAM-2684-27/ZR-2020 ze dne 7. 9. 2021. Ministerstvo vnitra v uvedeném rozhodnutí zrušilo žalobcovo povolení k trvalému pobytu podle § 77 odst. 1 písm. h) zákona o pobytu cizinců, neboť žalobce byl pravomocně odsouzen soudem ČR za spáchání úmyslného trestného činu k nepodmíněnému trestu odnětí svobody v délce přesahující 3 roky. Zároveň stanovilo

žalobci lhůtu 30 dnů ode dne nabytí právní moci rozhodnutí k vycestování z území ČR, případně do 30 dnů ode dne propuštění z výkonu trestu odnětí svobody.

II. Řízení před soudem

2. Proti tomuto rozhodnutí žalobce brojil žalobou. Žalobce předně uvedl, že se žalovaný řádně nevypořádal se všemi námitkami, které uvedl ve svém odvolání. Správní řízení nebylo zahájeno řádně. K jeho zahájení došlo dne 6. 12. 2020. Rozhodnutí v trestním řízení, kterými byl žalobce prvotně odsouzen, byla usnesením Krajského soudu v Plzni sp. zn. 5 T 6/2019 ze dne 18. 1. 2021 zrušena. Ministerstvo následně řízení přerušilo, a to až do doručení rozsudku Krajského soudu v Plzni č. j. 5 T 6/2019-1806 ze dne 8. 6. 2021. Tímto rozsudkem byl žalobci uložen nový trest odnětí svobody v trvání 6 let. Dle žalobce však měl žalovaný po doručení zrušujícího usnesení správní řízení ihned zastavit, a poté zahájit řízení nové. Žalobce dále namítl vadu řízení spočívající v porušení jeho práva jako účastníka správního řízení. Ministerstvo mu neumožnilo, aby se před vydáním rozhodnutí ve věci vyjádřil k podkladům rozhodnutí dle § 36 odst. 3 správního řádu. Nejdříve tato možnost byla odepřena jeho právnímu zástupci, a to z důvodu neznalosti čísla cestovního pasu žalobce. Poté právní zástupce žalobce zaslal skrze datovou schránku žádost o sjednání nového termínu, přičemž nový termín stanovený ministerstvem mu byl zaslán na e-mailovou adresu. E-mail však právní zástupce žalobce ve své e-mailové schránce nikdy nedohledal, informaci o novém termínu tedy nikdy nedostal, a tudíž ani nepotvrdil. Žalobce také poukázal na rozpor napadeného rozhodnutí s čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a svobod. Zrušením povolení k trvalému pobytu došlo k tvrdému zásahu do jeho soukromého a rodinného života. Rozpor napadeného rozhodnutí shledal i s Úmluvou o právech dítěte. Zájem jeho dvou nezletilých dětí měl převážet nad zájmem správních orgánů.
3. Žalovaná navrhla, aby žaloba byla zamítnuta. Nesouhlasila s tím, že by správní řízení nebylo zahájeno řádně a že by ministerstvo porušilo svou povinnost dle § 36 odst. 3 správního řádu. V obou případech odkázala na podrobné odůvodnění napadeného rozhodnutí. S rozporem napadeného rozhodnutí s čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a s Úmluvou o právech dítěte nesouhlasila.

III. Posouzení věci

4. Žaloba není důvodná. Řízení o zrušení povolení k trvalému pobytu správní orgány zahájily řádně a žalobci poskytly dostatečnou možnost seznámit se se spisem a vyjádřit se k podkladům rozhodnutí. Důvody pro zrušení povolení správní orgány posoudily správně a jejich rozhodnutí není nepřiměřeným zásahem do života žalobce.

Zahájení řízení o zrušení povolení k pobytu

5. Žalobce předně brojil proti způsobu, jakým s ním bylo řízení zahájeno. Soud tuto námitku neshledal důvodnou; v poměrech souzeného případu by ostatně vytýkaná vada neměla vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí.
6. Řízení o zrušení povolení k trvalému pobytu ve věci žalobce ministerstvo zahájilo po právní moci odsouzení žalobce rozsudkem KS v Plzni č. j. 5 T 6/2019-1520 ze dne 17. 12. 2019 ve spojení s rozsudkem Vrchního soudu v Praze č. j. 15 To 9/2020-1549 ze dne 28. 2. 2020. Protože tato rozhodnutí byla vydána v řízení proti uprchlému, byl žalobce oprávněn navrhnout opětovné projednání věci ve své přítomnosti (§ 306a odst. 2 trestního řádu). Na

návrh žalobce tedy Krajský soud v Plzni zrušil odsuzující rozsudky a věc projednal znovu. Do vydání nového rozhodnutí trestního soudu ministerstvo přerušilo řízení o zrušení povolení k pobytu s odkazem na § 64 odst. 1 písm. c) správního řádu. Po právní moci nového odsuzujícího rozsudku č. j. 5 T 6/2019-1806 ministerstvo v řízení pokračovalo.

7. V poměrech souzeného případu byl postup ministerstva po právu. S ohledem na zvláštnost a pravidla trestního řízení proti uprchlému lze očekávat, že trestní soud po zrušení původních odsuzujících rozsudků rozhodne ve věci žalobce znovu. Za toho stavu tedy bylo zřejmé, že původní důvod (pravomocné odsouzení) pro zahájení správního řízení odpadl a zároveň je o této otázce vedeno řízení před (výlučně) příslušným orgánem veřejné moci. Protože šlo o předběžnou otázku trestní odpovědnosti žalobce, o níž si ministerstvo nemohlo učinit vlastní úsudek, bylo vhodným postupem řízení přerušit podle § 57 odst. 2 ve spoj. s § 64 odst. 1 písm. c) správního řádu. V kontrastu s tím by bylo procesně nevhodné, aby ministerstvo řízení zastavilo a následně znovu zahájilo. Sám žalobce ostatně neoznačil žádný konkrétní právní důvod, natož ustanovení právního předpisu, podle něhož by bylo nezbytné řízení zastavovat.
8. Bez ohledu na právě uvedené, nemohla mít tato údajná vada řízení vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí. Ministerstvo mělo ve věci žalobce zahájit řízení o zrušení povolení k pobytu nejpozději po právní moci odsuzujícího rozsudku č. j. 5 T 6/2019-1806, žalobce věděl, čeho se toto řízení týká, a měl možnost v něm plně uplatňovat svá procesní práva. Za toho stavu nemohl být průběh řízení ani jeho výsledek ovlivněn dřívějším zahájením natolik, že by bylo možné smysluplně uvažovat o možném ovlivnění zákonnosti napadeného rozhodnutí.

Možnost nahlížet do spisu a seznámit se s podklady pro rozhodnutí

9. Podstata další námitky spočívala v tom, že zástupce žalobce měl v průběhu správního řízení údajně problém domluvit se na termínu nahlížení do spisu, protože neměl k dispozici cestovní pas žalobce, který správní orgán údajně vyžaduje pro sjednání termínu nahlížení. Na žádost advokáta zprávou v systému datových schránek dne 26. 7. 2021 o stanovení konkrétního termínu odpověděla úřední osoba dne 3. 8. 2021 e-mailem na e-mailovou adresu advokátní kanceláře s žádostí, aby zástupce žalobce navrhl termín nahlížení do spisu. Pracovnice advokátní kanceláře e-mailem dne 11. 8. 2021 navrhla dva termíny. Úřední osoba e-mailem následující den 12. 8. 2021 potvrdila termín nahlížení na 18. 8. 2021 v 9.30 hodin. Žalobce tvrdil, že tento potvrzující e-mail jeho zástupci jednak nikdy nepřišel, jednak správní orgán nemá zástupce žalobce kontaktovat e-mailem. Pokud tak už učiní, má vyžadovat potvrzení doručení e-mailu. Protože doručení e-mailu nebylo potvrzeno, nebyl z důvodu pochybení správního orgánu řádně sjednán termín nahlížení do spisu a nebylo možné se seznámit s jeho obsahem.
10. Tvzení žalobce o průběhu komunikace se správním orgánem odpovídá obsahu spisu. Přesto soud shledal tuto námitku nedůvodnou. Žalobce totiž měl prostřednictvím svého zástupce dostatek prostoru do spisu nahlédnout. Ve spisu nebyly žádné podklady, které by žalobci nebyly známy. Nenahlédnutím do spisu fakticky tedy nebyl nijak omezen a měl plnou možnost skutkově i právně argumentovat ve svůj prospěch.
11. Z výše uvedeného plyne, že zástupce žalobce zaslal žádost prostřednictvím systému datových schránek. Na odpověď ministerstva prostřednictvím e-mailu reagoval také e-

mailem. Na údajně absentující odpověď pak již nijak nereagoval. E-mailovou komunikaci ze strany ministerstva soud hodnotí jako vhodný a pružný postup směřující k nalezení rychlé shody na termínu nahlížení do spisu. Není nutně vyloučen § 19 odst. 4 správního řádu a v něm normovanou podmínkou předchozí žádosti ze strany účastníka, neboť účelem postupu ministerstva nebylo *doručení písemnosti* (srov. marginální rubriku dílu 4 hlavy II části druhé správního řádu). Sjednání termínu mohlo stejně tak dobře proběhnout telefonicky a být ve spisu pouze zaznamenáno ve formě úředního záznamu. Potud tedy soud hodnotí postup ministerstva jako zákonný; sám soud ostatně v některých případech postupuje obdobně právě z důvodu procesního komfortu všech zúčastněných procesních subjektů (např. při hledání termínu pro konání ústního jednání). Nelze pak ani přehlédnout, že zástupce žalobce se vůči tomuto způsobu komunikace neohradil a pracovnice advokátní kanceláře v ní e-mailem pokračovala. I na straně (zástupce) žalobce tedy převážila praktičnost způsobu komunikace nad formálností.

12. Protože však obsahem e-mailové komunikace bylo sjednání termínu pro seznámení se s podklady pro rozhodnutí, které je podstatným právem účastníka správního řízení (§ 36 odst. 3 správního řádu), mělo ministerstvo vyžadovat potvrzení sjednaného termínu buďto podepsanou datovou zprávou (analogicky podle § 19 odst. 9 správního řádu) nebo jiným způsobem, např. telefonicky. Protože k potvrzení nedošlo, *nemohla si oprávněná úřední osoba být jista, že termín je skutečně řádně sjednán*, byť to bylo možné předpokládat.
13. Tento nedostatek však nemá vliv na průběh řízení před ministerstvem. Je totiž třeba přihlédnout k tomu, že *zástupce žalobce jako právní profesionál*, byť prostřednictvím zaměstnanců advokátní kanceláře, přistoupil na způsob komunikace ministerstva. Dne 11. 8. navrhl termín 17. 8. nebo 18. 8. Za situace, kdy (údajně) neobdržel odpověď, měl se aktivně starat, co se stalo s e-mailovou konverzací – proč nedostal odpověď a zda navržené termíny platí. Ve výzvě k seznámení s podklady pro rozhodnutí byl žalobce ostatně informován, na jakém telefonním čísle je možné nahlížení do spisu sjednat. Každý procesní subjekt jistě ne vždy činí vše bezchybně. V zájmu efektivní ochrany práv však je třeba vyžadovat, aby tyto chyby byly odstraněny co nejdříve – zamlčet je a využít je jako trumfové karty později je z pohledu řízení i ochrany práv neefektivní, nekolegiální a v rozporu se zásadou subsidiarity. Pokud tedy zástupce žalobce (údajnou) absenci odpovědi ze strany ministerstva ignoroval, nelze to označit jinak než jako jeho volbu. Podle § 36 odst. 3 správního řádu postačí dát účastníkovi (efektivní) možnost se vyjádřit. Jestliže si navržený termín neověřil a ani se v něm nedostavil, jde o možnost, kterou měl, ale nevyužil ji.
14. I kdyby soud dospěl k opačnému závěru, tj. že možnost k seznámení s podklady nebyla dostatečná, je třeba konstatovat, že žalobce znal prakticky všechny podklady pro rozhodnutí. Bez obtíží se k nim tedy mohl vyjádřit. Zástupce žalobce nahlédl do spisu dne 9. 3. 2021. Od té doby do spisu přibylo pouze usnesení o přerušení řízení (doručeno zástupci žalobce), odsuzující rozsudek č. j. 5 T 6/2019-1806 s průvodním přípisem, vyrozumění o pokračování v řízení (doručeno zástupci žalobce včetně informace o tom, že řízení pokračuje na základě nového odsuzujícího rozsudku) a opis z evidence rejstříku trestů.
15. Od posledního nahlížení do spisu tedy nepřibyl jediný podklad, s jehož obsahem by žalobce nebyl seznámen. Obsahem spisu tedy nemohl být překvapen a mohl se k němu bez omezení vyjadřovat. To ostatně plyne i z žalobních tvrzení: žalobce tvrdil, že by byl býval

navrhnul důkazy o rodinném životě, o okolnostech spáchané trestné činnosti aj. To všechno jsou důkazy, které mohl navrhnout i bez nového nahlížení do spisu, protože věděl, co bude předmětem hodnocení správního orgánu, i co ve spisu dosud bylo. Absence nahlédnutí do spisu mu v navrhování těchto důkazů a v uplatnění argumentace tímto směrem nijak nebránila. Nelze tedy dospět k závěru, že by existovala být jen možnost ovlivnění zákonnosti napadeného rozhodnutí.

Přiměřenost zásahu do rodinného a soukromého života

16. V souzené věci bylo povolení žalobce k trvalému pobytu zrušeno dle § 77 odst. 1 písm. h) zákona o pobytu cizinců na území ČR. Dle něj ministerstvo zruší trvalý pobyt, pakliže byl cizinec pravomocně odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody v délce přesahující 3 roky anebo byl cizinec opakovaně pravomocně odsouzen za spáchání úmyslného trestného činu k nepodmíněnému trestu odnětí svobody.
17. Zákon v této souvislosti nepředpokládá posouzení přiměřenosti dopadů rozhodnutí do života cizince, tedy nepředpokládá vážení zájmu ČR na tom, aby cizinec opustil její území, oproti právem chráněným zájmům tohoto cizince vztahujícím se právě k území ČR (zejména podle čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod). Ve správním soudnictví je ustáleno, že tato úprava vyjadřuje (legitimní) úvahu zákonodárce, že některá rozhodnutí podle zákona o pobytu cizinců typově mají nízké či zanedbatelné dopady do soukromého a rodinného života cizinců. Podmínky § 77 odst. 1 zákona o pobytu cizinců jsou nastaveny tak, že ve většině případů, kde není posuzování přiměřenosti výslovně předepsáno, lze předpokládat, že rozhodnutím o zrušení platnosti povolení k trvalému pobytu nedojde k nepřiměřenému zásahu do soukromého nebo rodinného života. Takovou situaci ovšem nelze s ohledem na rozličnost skutkových příběhů vyloučit a nelze tedy ani vyloučit přednostní aplikaci některého z mezinárodních, zejména lidskoprávních závazků ČR podle čl. 10 Ústavy.
18. Korektivem je tedy posuzování přiměřenosti dopadů rozhodnutí na soukromý a rodinný život cizince, i když to zákon o pobytu cizinců nestanoví, a to tam, kde cizinec takové námitky uplatní. To byl i případ žalobce, který námitky přiměřenosti uplatnil v odvolání (srov. např. rozsudky NSS č. j. 6 Azs 96/2015-30 ze dne 25. 8. 2015, č. j. 5 Azs 47/2016-57 ze dne 31. 5. 2018, č. j. 10 Azs 127/2018-30 ze dne 20. 9. 2018, č. j. 10 Azs 310/2019-32 ze dne 12. 12. 2019, č. j. 2 Azs 144/2020-33 ze dne 23. 7. 2020).
19. Z povahy § 77 odst. 1 písm. h) zákona o pobytu cizinců plyne, že je třeba poměřovat veřejný zájem spočívající v ochraně veřejného pořádku na jedné straně s právem cizince na ochranu soukromého a rodinného života na druhé straně (srov. přiměřeně rozsudek NSS č. j. 8 As 68/2012-39 ze dne 6. 8. 2013). Kritéria posouzení přitom obsahově odpovídají též kritériím judikatury Evropského soudu pro lidská práva (srov. zejména klasické rozsudky ESLP ve věcech Boultif proti Švýcarsku č. 54273/00 ze dne 2. 8. 2001, Rodrigues da Silva a Hoogkamer proti Nizozemsku č. 50435/99 ze dne 31. 1. 2006 a Üner proti Nizozemsku č. 46410/99 ze dne 18. 10. 2006 a na ně navazující judikaturu).
20. Pro posouzení tak jsou zásadní: (1) povaha a závažnost dotčeného veřejného zájmu (např. závažnost porušení veřejného pořádku či trestného činu spáchaného cizincem); (2) doba, jež uplynula od porušení veřejného pořádku či spáchání trestného činu a chování cizince v průběhu této doby; (3) rodinná situace cizince (např. doba trvání manželství a jiné faktory

vyjadřující efektivnost rodinného života páru); (4) počet nezletilých dětí a jejich věk; (5) rozsah, v jakém by byl soukromý a/nebo rodinný život cizince narušen (tj. vliv na ekonomický, osobní a rodinný život jednotlivce, včetně vlivu na ostatní rodinné příslušníky, kteří by jinak měli právo zůstat v hostitelském členském státě na základě samostatného pobytového oprávnění); (6) rozsah a intenzita vazeb na hostitelský stát (příbuzní, návštěvy, jazykové znalosti apod.); 7) věk a zdravotní stav dotčeného cizince; a (8) délka pobytu cizince v hostitelském státě.

21. V souzené věci napadená rozhodnutí těmito požadavkům dostála.

Ochrana veřejného pořádku

22. Povolení k trvalému pobytu bylo žalobci zrušeno, protože spáchal zločin dle § 283 odst. 1, odst. 3 písm. c) trestního zákoníku. Činu se dopustil tím, že ve velkém rozsahu neoprávněně prodal jinému psychotropní látku a pro jiného ji i koupil. Tím porušil objekt tohoto trestného činu spočívající v ochraně života a zdraví lidí, ale též ochraně společenských vztahů narušovaných nekontrolovaným šířením a užíváním těchto látek a ochraně před dalšími, různorodými nežádoucími jevy doprovázejícími drogovou trestnou činností, zvláště pak zapojení organizovaného zločinu do jejího páchání. Právě z důvodu její vysoké škodlivosti pro společnost a pro spojení s organizovaným zločinem často mezinárodní povahy je drogová trestná činnost univerzálně reprobována (srov. mezi jinými Úmluva OSN proti nedovolenému obchodu s omamnými a psychotropními látkami publ. pod č. 462/1991 Sb.). Zájem na stíhání tohoto typu trestné činnosti je tak obzvláště významný, stejně tak jako je významná potřeba ochrany společnosti.
23. Žalobce se navíc dopustil tohoto trestného činu tak, že naplnil kvalifikovanou skutkovou podstatu, neboť jednal ve velkém rozsahu. Z odsuzujícího rozsudku pak plyne, že žalobce dlouhodobě a v řadě případů (dílčích jednání) aktivně opatroval pervitin za účelem jeho prodeje různým osobám. V letech 2015 až 2017 tak prodal přibližně 1,5 kg pervitinu. Jednání žalobce tedy bylo nepochybně zavrženíhodné a soud se ztotožnil s hodnocením žalované i ministerstva (zejména str. 4, 8 a 9 prvoinstančního rozhodnutí), že trestná činnost žalobce je velmi závažná, a to s ohledem na její povahu, typovou závažnost i konkrétní úlohu žalobce (*prvé kritérium podle odst. 20 tohoto rozsudku*).
24. Bez většího významu pro věc je důraz žalobce na to, že možnost jeho nápravy byla trestním soudem hodnocena pozitivně. Pro zahájení správního řízení a pro vydání rozhodnutí ve věci samé je totiž rozhodující trestné jednání a odsouzení žalobce (srov. rozsudek NSS č. j. 2 Azs 50/2017-45 ze dne 23. 3. 2017).
25. Kladné hodnocení osoby žalobce z hlediska možnosti nápravy založil trestní soud především na tom, že se žalobce po skončení řízení proti uprchlému dobrovolně vrátil do České republiky, kde prohlásil vinu a uznal právní kvalifikaci, a na tom, že v České republice má žalobce rodinné zázemí i možnost zaměstnání. Tyto úvahy jsou založeny na trestněprávních a kriminologických hlediscích, jejichž existence sama o sobě neznačí absenci nebezpečí narušení veřejného pořádku podle zákona o pobytu cizinců. Opačný výklad by byl proti smyslu a účelu zákona o pobytu cizinců (srov. rozsudek NSS č. j. 10 Azs 312/2016-59 ze dne 12. 1. 2017). Ten ministerstvu umožňuje, ba dokonce mu zásadně ukládá zrušit povolení k trvalému pobytu, jestliže byl cizinec pravomocně odsouzen za spáchání úmyslného trestného činu k nepodmíněnému trestu odnětí svobody.

26. Přestože tedy žalobce svým jednáním po prvním odsouzení ukázal, že má dobré předpoklady pro nápravu, hledisko trestněprávní a kriminologické (zda důvody pro mimořádné snížení trestu) nelze směřovat s hlediskem cizinecko-právním, ve kterém dal zákonodárce správním orgánům prostor pro to, aby zohlednily širší souvislosti věci. Při posuzování, zda žalobce může představovat nebezpečí pro veřejný pořádek, je s ohledem na povahu jeho minulého závažného protizákonného jednání třeba obezřetnosti a předběžné opatrnosti. Česká republika má právo od cizinců, kteří chtějí dlouhodobě pobývat na jejím území, vyžadovat patřičný respekt ke svému právnímu řádu (srov. rozsudky NSS č. j. 2 Azs 29/2019-33 ze dne 29. 5. 2020, odst. 20–22, č. j. 5 Azs 314/2020-52 ze dne 8. 10. 2021). Stěží lze rozumně konstatovat, že cizinec by jen z důvodu způsobilosti k trestněprávní nápravě, měl (bez dalšího právo) zůstat na území České republiky. Je věcí zákonodárce, aby v mezích ústavní úpravy určil, že veřejný pořádek zasluhuje ochrany přesto, že se z trestněprávních a kriminologických hledisek je možné cizince považovat za „polepšeného“. Protože ústavní úprava postrádá specifickou záruku pobytu pro cizince [srov. odst. 37 nálezu sp. zn. Pl. ÚS 26/07 ze dne 9. 12. 2008 (N 218/51 SbNU 709; 47/2009 Sb.)], může zákonodárce nepovažovat polepšení za významnou okolnost.
27. Značně nadnesené je pak tvrzení žalobce, že se po odsouzení neukrýval. Faktem je, že ve Vietnamu pobýval od srpna roku 2017 do roku 2021. Do Vietnamu odcestoval ve stejný den, kdy se jej pokusila zastihnout policie na základě příkazu Okresního soudu v Sokolově (srov. str. 5 rozsudku KS v Plzni č. j. 5 T 6/2019-1520). Řízení o zrušení platnosti povolení k trvalému pobytu s ním ministerstvo zahájilo již v září roku 2020. Odstup zrušení platnosti povolení od doby páčání trestné činnosti tedy nebyl způsoben malým zájmem státu na potrestání žalobce, popřípadě bohubilou činností žalobce svědčící o jeho nápravě, ale snahou žalobce mařit průběh a účel trestního řízení (*druhé kritérium podle odst. 20 tohoto rozsudku*).

Zásah do rodinného a soukromého života

28. Pokud jde o přiměřenost zásahu do rodinného a soukromého života, správní orgány se touto otázkou dostatečně zabývaly. Vzaly v potaz, že rodinnou situaci žalobce: manželka a dvě nezletilé děti žijí na území České republiky a žijí zde i další členové rodiny žalobce. Od nich byl žalobce dobrovolně odloučen již v roce 2017, kdy vycestoval do Vietnamu, manželka ani děti na něm nejsou závislé ekonomicky či péčí. Žalovaná se v této souvislosti obsahově vypořádala se všemi odvolacími námitkami žalobce. Odůvodnění napadeného rozhodnutí ve spojení s prvoinstančním rozhodnutím je dostatečné a odpovídá přiléhavé judikatuře. Platí přitom, že není třeba, aby se správní orgány explicitně vyjadřovaly ke každému kritériu přiměřenosti (srov. rozsudky NSS č. j. 8 As 109/2013-34 ze dne 26. 2. 2014, č. j. 9 Azs 60/2017-37 ze dne 8. 6. 2017).
29. Po právu je pak závěr žalované, že v případě žalobce je zrušení povolení k trvalému pobytu přiměřeným zásahem do soukromého a rodinného života. Je pravdou, že žalobce má na území České republiky rodinu, a má tedy v České republice silné rodinné vazby. Ty však byly významně oslabeny:
30. V době páčání trestné činnosti v letech 2015 až 2017 byly staršímu synovi žalobce 2 roky a mladší se v roce 2015 narodil. V následujících letech pak žalobce pobýval ve Vietnamu (2017–2020), následně byl vazebně stíhán a vykonává trest odnětí svobody (od 2021). Žalobce tedy vlastní vinou po podstatnou část života svých nezletilých dětí nepobýval s

nimi, péči a výživu zajišťovala jejich matka nebo jiný člen rodiny. Rodina žalobce tedy již dříve dočasné odloučení překonala, což odůvodňuje předpoklad, že tomu tak bude i nyní (*třetí a čtvrté kritérium podle odst. 20 tohoto rozsudku*).

31. Půjde nepochybně o citelný zásah do rodinného soužití, z ničeho však neplyne, že by šlo o zásah nepřiměřený. Rodinný život nebude zcela znemožněn, jelikož žalobce bude moci, byť na přechodnou dobu, navštěvovat rodinu v České republice nebo manželka s dětmi budou moci žalobce navštěvovat ve Vietnamu, jenž je ostatně jejich zemí původu, nebo prakticky v kterémkoliv jiném státu, který jim bude připadat příhodný a jehož pravidla pro vstup cizinců splní. Žalobce a jeho rodinní příslušníci tedy nejsou fakticky zbaveni možnosti realizovat společný rodinný život, a to ani v případě, že by žalobci nebyl povolen pobyt přechodný.
32. Není totiž právně ani skutkově vyloučeno, aby manželka a děti žalobce následovaly do Vietnamu. Žalobce v této souvislosti uvedl, že by to byl nepředstavitelný zásah do života jeho dětí a rodiny. Tím ovšem mívá podstatu věci i svého postavení: Je na žalobci a jeho rodině jak uspořádají vzájemné vztahy, včetně osobního styku. Žádná z možností není vyloučena, nikdo tedy od rodiny žalobce nevyžaduje, aby území České republiky opustila. Pokud se však rodina žalobce rozhodne, že je jí milejší pobyt na území České republiky než osobní nepřerušované soužití s žalobcem na území jiného státu, jde o výkon rodinného života ve všech jeho možnostech, který *prima facie* požívá ústavní ochrany. To samé pak platí pro opačnou volbu rodiny žalobce: účel a smysl jim povoleného trvalého pobytu nebrání, aby děti a manželka upřednostnily soužití s žalobcem. O oddělení dětí od rodičů proti jejich vůli ve smyslu čl. 9 Úmluvy o právech dítěte tak nemůže být řeč (žalobce ostatně ani nenabídl relevantní, mezinárodněprávní argumentaci, kterou by bylo třeba podrobně vypořádat).
33. Cizinci není třeba umožnit života na území České republiky jen proto, že s ním jeho rodinní příslušníci-cizinci nechtějí žít jinde. Česká republika nemá všeobecnou povinnost respektovat volbu dotčených osob ohledně země jejich společného pobytu, resp. napomáhat rozvíjení vztahů mezi nimi. Při stanovení rozsahu povinností státu je v tomto směru vždy nutno zvážit okolnosti konkrétního případu (srov. rozsudek ESLP ve věci Gül proti Švýcarsku č. 23218/94 ze dne 19. 2. 1996). Takové okolnosti ovšem dány nejsou: faktickou nemožnost pokračování rodinného soužití správní orgány nezjistily a žalobce svou obecnou argumentaci nepodpořil jediným konkrétním právním argumentem či skutkovým tvrzením (jak soud uvedl výše, fakticky měl efektivní možnost vyjadřovat se ve věci, předkládat tvrzení a důkazy ve svůj prospěch).
34. Žalobce na území České republiky původně pobýval delší dobu, tato skutečnost však také sama o sobě nemůže postačovat k tomu, aby zásah do jeho soukromého života mohl být shledán nepřiměřeným. Po významnou část doby od příchodu do České republiky, časově navazující na páchání trestné činnosti dobrovolně pobýval v zemi původu, následně pak sice opět v České republice, ovšem ve vazbě a ve výkonu trestu odnětí svobody. Za posledních pět let si tedy nevytvářel vazby k České republice hodné ochrany a je zároveň zřejmé, že má stále živý vztah k zemi původu. To jen dále oslabuje intenzitu zásahu napadeného rozhodnutí jak ve vztahu k žalobci, tak k jeho rodině, která se na komplikace v rodinném soužití mohla a měla připravit (*páté, šesté, sedmé i osmé kritérium podle odst. 20 tohoto rozsudku*).

35. Přiměřenost zásahu do života cizince je vždy nutné odvíjet od intenzity porušení veřejného pořádku. Čím vyšší je intenzita porušení veřejného pořádku, tím větší mohou být i dopady rozhodnutí o zrušení trvalého pobytu do soukromého a rodinného života cizince. Při závažné trestné činnosti lze proto situace, které by vedly k upřednostnění soukromých poměrů cizince před ochranou veřejného zájmu, považovat za výjimečné (srov. cit. rozsudek NSS č. j. 10 Azs 312/2016-59).
36. V souzené věci se žalobce sice nedopustil trestné činnosti mimořádně závažné, jde však stále o trestnou činnost velmi závažnou a dlouhotrvající. Existuje přitom řada okolností, které oslabují potřebu ochrany rodinného života žalobce, jeho manželky a jejich dětí. Za toho stavu shledal soud závěry správních orgánů po právu. Zrušení nejvyššího pobytového oprávnění má sice za následek dočasnou nemožnost žalobce pobývat na území České republiky a na jejím území se osobně podílet na péči o děti. Odpovídá však závažnosti drogové trestné činnosti, kterou žalobce páchal přesto, že měl fungující rodinu, i tomu, že není vyloučena možnost rodinného života mimo území České republiky. Žalobce sám dlouhodobě pobýval ve Vietnamu. Dosavadní rodinné vztahy tedy byly narušeny dlouhodobým odloučením, které však bylo především z vůle žalobce a následně pak i kvůli trestné činnosti žalobce. Je tedy přiléhavý závěr, že rodinní příslušníci i žalobce samotný jsou uvyklí odloučení a mohli také předpokládat zrušení trvalého pobytu žalobce jako následek jeho trestné činnosti.

Nejlepší zájem dětí

37. Poukazoval-li žalobce na nejlepší zájem jeho dětí, lze k tomu uvést dvojí. Na nejlepší zájem dítěte mají dbát především rodiče (§ 855–858 občanského zákoníku, čl. 18 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte) a výkon jejich rodičovství co do způsobu i obsahu musí stát zásadně respektovat (čl. 32 odst. 4 Listiny základních práv a svobod), a to včetně toho, jaký příklad rodiče dětem dávají. Jestliže žalobce v hájení nejlepšího zájmu svých dětí selhal a svou závažnou trestnou činností ohrozil vzájemné soužití, není úkolem správních orgánů vytvářet žalobci podmínky pro nápravu.
38. Zároveň však úkolem státní správy *na úseku pobytu cizinců* ovšem není ani ochrana dětí před jejich rodiči: k odvolání správních orgánů na závěry rozsudku NSS č. j. 5 Azs 220/2019-33 ze dne 29. 5. 2020 Krajský soud v Plzni konstatuje, že ochranu dětí před rodičem, jemuž je rušeno pobytové oprávnění, lze jen zcela výjimečně přijmout jako jeden z důvodů pro zrušení pobytového oprávnění. Úvaha o potřebě zrušit povolení k pobytu i proto, že to slouží k ochraně dětí cizince, by musela být založena na *konkrétních okolnostech případu*, nikoliv paušálních úvahách, a na podrobném vysvětlení, proč *Ministerstvo vnitra* jak správní orgán příslušný především k posuzování zcela jiných otázek vnucuje rodině cizince ochranu, *o kterou tato rodina nestojí* („chtěli byste žít s manželem a otcem, ale to pro vás není dobré“) a kterou *doposud nepovažovaly za nezbytnou ani orgány k tomu primárně příslušné*: opatrovnický soud při ochraně zájmů dětí a trestní soud při ukládání trestu, který musí zájem dětí ve vztahu k trestné činnosti také zohlednit.
39. Zpravidla však bude důvod, aby správní orgány při svém rozhodování zájem dětí zohlednily, neboť s tím platná právní úprava v řadě případů počítá a tato potřeba může vyplynout i z okolností věci, například námitek účastníka řízení. Z hlediska dopadu na dítě lze totiž rozlišit čtyři kategorie právních řízení, přičemž pro souzenou věc jsou významné poslední dvě kategorie typu dopadu na dítě:

- do třetí kategorie spadají řízení, jejichž účelem není přímo zasáhnout do právního postavení dítěte (přímo rozhodovat o jeho právech a povinnostech), ale které mají na dítě zprostředkovaný právní dopad, neboť jejich výsledek je nutně a nepominutelně spojen s navazující změnou právního postavení dítěte (např. řízení o vyhoštění jeho pečující osoby, na něž buď navazuje řízení o změně péče o dítě či vycestování dítěte za pečující osobou a změna jeho trvalého pobytu);

- čtvrtá kategorie obsahuje řízení, jejichž účelem není přímo zasáhnout do právního postavení dítěte ani na ně nemají zprostředkovaný právní dopad, ale dopadají na něj pouze fakticky (např. řízení o výpovědi z pracovního poměru rodiče pečujícího o dítě, v jehož důsledku se právní postavení dítěte nemění, ale fakticky se může měnit např. ekonomický status jeho rodiny).

Krajský soud v této otázce vychází z kategorizace provedené v nálezů Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 950/19 ze dne 14. 4. 2020. Mezi nosné důvody závazné podle čl. 89 odst. 2 Ústavy České republiky (tj. pro všechny orgány a osoby) totiž nepochybně patří celá kategorizace provedená v odst. 52 tohoto nálezů, nikoliv její redukce v následné rozhodovací činnosti správních soudů, která bez adekvátní oponentury [srov. nález sp. zn. IV. ÚS 301/05 ze dne 13. 11. 2007 (N 190/47 SbNU 465), odst. 67–72] pomíjí čtvrtou kategorií, popřípadě ve třetí kategorií pomíjí požadavek nutného a nepominutelného spojení s navazující změnou právního postavení dítěte.

40. Souzená věc spadá do čtvrté z těchto kategorií, neboť zrušení trvalého pobytu žalobce může a bude mít pouze faktický dopad na jeho děti. Existenci nutné a nepominutelně navazující změny právního postavení některého z dětí žalobce netvrdil a ta není ani nijak zřejmá. Omezené možnosti výchovy a rodinného soužití spojené s vycestováním žalobce a absencí nejvyššího pobytového oprávnění představují právě a pouze faktický dopad, neboť právní postavení samotných dětí se napadeným rozhodnutím nijak (ani zprostředkovaně) nemění a ani není s nějakou navazující změnou (1) *právního* postavení dítěte (2) *nutně a nepominutelně* spojeno.
41. S ohledem na námitky žalobce byl důvod, aby správní orgány zájem dětí žalobce zohlednily, ovšem jen jako jeden z vícera zájmů, mezi kterými je třeba vyvažovat. To se také stalo. Výsledkem těchto úvah je závěr, že zrušení platnosti povolení k trvalému pobytu žalobce je v převažujícím zájmu České republiky. Zájem dětí na bezprostředním soužití s otcem prvotně ohrozil především žalobce a intenzitu zásahu snižují i další okolnosti věci, zejména možnost pokračování rodinného života i bez povolení k trvalému pobytu žalobce na území České republiky.
42. K tomu lze jen připomenout, že nejlepší zájem dítěte má především interpretační, potažmo procesní význam; není hmotněprávním trumfem, který by zabraňoval zákonodárci v přijímání jasných pravidel [srov. nález sp. zn. Pl. ÚS 6/20 ze dne 15. 12. 2020 (47/2021 Sb.), odst. 37], které v souzené věci spočívají právě v tom, že Česká republika má zákonem jasně vyjádřený zájem, aby na jejím území neměli povolený pobyt (byť i třeba polepšení) cizinci-pachatelé závažné trestné činnosti.

IV. Závěr

43. Lze tak uzavřít, že žalobce si měl být při páchání trestné činnosti vědom veškerých možných důsledků, a to jak v rovině trestněprávní, tak i rovině zákona o pobytu cizinců

[srov. nález sp. zn. IV. ÚS 108/97 ze dne 18. 2. 1999 (N 28/13 SbNU 207)]. Žije-li na území státu, jehož není občanem, musí počítat s tím, že zavrženíhodné jednání směřující proti právem chráněným zájmům tohoto státu, jehož se dopustí, může mít s velkou pravděpodobností za následek, že daný stát ukončí právo žalobce na jeho území pobývat. Žalobce tak měl předpokládat, že svým jednáním vystaví obtížím spojeným s ukončením svého kvalifikovaného pobytového režimu v České republice vedle sebe samotného i své rodinné příslušníky, a o to více se měl zavrženíhodného jednání vyvarovat. Pobyt na území České republiky není samozřejmostí, na kterou má bez dalšího kdokoli právo; o to více je třeba, aby si cizinec takové možnosti vážil a žil v souladu s pravidly, která v České republice platí. Byl to žalobce sám, který se svým zavrženíhodným, závažným a úmyslným jednáním této možnosti, které se mu předtím dostalo, zbavil (srov. rozsudek NSS č. j. 2 Azs 210/2017-57 ze dne 9. 1. 2019).

44. Z uvedených důvodů soud dospěl k závěru, že nedošlo k vadám řízení před žalovaným a že jeho rozhodnutí je zákonné. K tomu je třeba podotknout, že Krajskému soudu v Plzni je z jeho vlastní rozhodovací činnosti zřejmé, že Nejvyšší správní soud v některých cizineckých věcech bez bližšího vysvětlení přihlíží i k námitkám a skutkovým okolnostem, které účastníci řízení před Krajským soudem v Plzni nikdy netvrdili. Ve vztahu k této praxi Krajský soud v Plzni konstatuje, že neshledal žádný důvod, pro který by se měl *ex officio* zabývat rozsahem účastníků správního řízení (srov. rozsudek NSS č. j. 5 Azs 314/2020-52 ze dne 8. 10. 2021), neshledal žádný důvod, pro který by měl do řízení o žalobě přibírat osoby zúčastněné na řízení (srov. rozsudky NSS č. j. 5 Azs 308/2020-76 ze dne 18. 2. 2022, č. j. 5 Azs 314/2020-52 a rozsudek KS v Plzni č. j. 77 A 89/2021-220 ze dne 29. 6. 2021, odst. 16–27) a neshledal ani důvod zabývat se kvalitou leteckého spojení do Hanoje, což je ostatně skutečnost, která z pohledu Krajského soudu v Plzni není notorií a není mu známa ani z úřední činnosti (srov. rozsudek NSS č. j. 5 Azs 33/2022-39 ze dne 18. 10. 2022, odst. 38). To všechno jsou otázky, které některý z účastníků řízení mohl v řízení o žalobě namítat, avšak neučinil tak.
45. Soud tudíž žalobu zamítl dle § 78 odst. 7 s. ř. s. Žalobce neměl ve věci úspěch a úspěšnému žalovanému nevznikly náklady nad rámec běžné úřední činnosti. Žádný z účastníků tak nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 věta první s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost do dvou týdnů od jeho doručení u Nejvyššího správního soudu. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni.

Plzeň 27. září 2022

Mgr. Jaroslav Škopek v.r.
předseda senátu